

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26.11.1992, sp. zn. 1 Cao 254/92, ECLI:CZ:NS:1992:1.CAO.254.1992.1

Číslo: 40/1993

Právní věta: Jestliže žadatelka o invalidní důchod teprve v opravném prostředku proti rozhodnutí, jímž jí byl invalidní důchod přiznán, namítne, že mělo být rozhodnuto o úpravě jejího invalidního důchodu jako jediného zdroje příjmu, o niž nežádala, soud potvrdí zákonu odpovídající rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 26.11.1992

Spisová značka: 1 Cao 254/92

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40

Jestliže žadatelka o invalidní důchod teprve v opravném prostředku proti rozhodnutí, jímž jí byl invalidní důchod přiznán, namítne, že mělo být rozhodnuto o úpravě jejího invalidního důchodu jako jediného zdroje příjmu, o niž nežádala, soud potvrdí zákonu odpovídající rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu.

(Rozsudek bývalého Nejvyššího soudu České republiky z 26. 11. 1992, [1 Cao 254/92](#)).

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení z 26. 6. 1992 byl navrhovatelce od 15. 4. 1992 přiznán invalidní důchod podle ustanovení § 29 zákona č. 100/1988 Sb. v částce 1 654 Kčs měsíčně včetně zvýšení podle zákonných předpisů platných po 31.12. 1991 a výchovné pro dvě děti v částce 650 Kčs měsíčně. Důchod byl navrhovatelce vyměřen jako pracující III. kategorie z průměrného měsíčního výdělku za roky 1989, 1990, 1988, 1984 a 1983 ve výši 2 111 Kčs při započtené době zaměstnání 39 roků ve III. pracovní kategorii ve výši 64 % průměrného měsíčního výdělku v částce 1 352 Kčs.

V opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí navrhovatelka namítala, že na její invalidní důchod,

který je jediným zdrojem příjmů pro ni, jsou odkázány i její dvě děti a proto jí měl být zvýšen podle ustanovení § 53 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. na částku 1 700 Kčs měsíčně a podle ustanovení zákona č. 116/1992 Sb. na částku 2 920 Kčs měsíčně.

Krajský soud v Praze opravnému prostředku navrhovatelky vyhověl, přezkoumávané rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení zrušil a uložil upravit navrhovatelce její invalidní důchod za dobu od 15. 4. 1992 do 31. 5. 1992 na částku 1 700 Kčs měsíčně a za dobu od 1. 6. 1992 na částku 2 920 Kčs měsíčně. Při svém rozhodování vycházel z výpovědi navrhovatelky jako účastnice řízení, z obsahu fotokopie rozsudku okresního soudu Praha-západ z července 1984, sp. zn. C 720/84, kterým bylo rozvedeno manželství navrhovatelky s otcem jejich nezletilých synů Tomáše a Lukáše, tyto děti byly svěřeny do její výchovy a otci stanoveno výživné, a z potvrzení Obecního úřadu v K. ze 6. 8. 1992 o tom, že navrhovatelka žije ve společné domácnosti pouze s těmito dětmi. Za zjištěného skutkového stavu dovodil, že navrhovatelka splňuje zákonné podmínky pro úpravu jejího invalidního důchodu jako jediného zdroje příjmu, na který je odkázán i rodinný příslušník.

Česká správa sociálního zabezpečení v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně namítala, že přezkoumávaným rozhodnutím bylo rozhodováno pouze o žádosti navrhovatelky o invalidní důchod a výchovném pro děti, nikoliv o úpravě jejího invalidního důchodu jako jediného zdroje příjmu, neboť o ni navrhovatelka nežádala. Pokud soud prvního stupně návrh navrhovatelky, v němž neměla námitky ani proti výpočtu invalidního důchodu ani proti datu jeho přiznání, neposoudil jako žádost o úpravu tohoto důchodu jako jediného zdroje příjmů a nepostoupil jí k rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, nebyl oprávněn o této žádosti rozhodovat soud sám. K názoru soudu prvního stupně, že požadovaná úprava invalidního důchodu navrhovatelce náleží, Česká správa sociálního zabezpečení uváděla, že pro tento závěr neměl soud dostatečně zjištěn skutkový stav, a upozorňovala na to, že výši důchodu jako jediného zdroje příjmů stanovil od vydání zákona č. 100/1988 Sb. nejen tento zákon a poté až zákon č. 116/1992 Sb., ale ještě v mezidobí nařízení federální vlády č. 231/1990 Sb., zákon č. 46/1991 Sb. a zákon č. 246/1991 Sb. Požadovala zrušení rozsudku soudu prvního stupně a postoupení věci orgánu sociálního zabezpečení k vydání správného rozhodnutí.

Nejvyšší soud České republiky změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že se potvrzuje rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení z 26. 6. 1992. O nákladech řízení před soudy obou stupňů rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na ně právo.

Z odůvodnění:

O dávkách důchodového zabezpečení rozhodují příslušné orgány důchodového zabezpečení, jímž je v navrhovatelčině případě Česká správa sociálního zabezpečení (§ 5 zákona č. 582/1991 Sb.). Teprve po vydání tohoto rozhodnutí a podání opravného prostředku proti němu v zákonné lhůtě je soud oprávněn rozhodnutí tohoto orgánu přezkoumat z hlediska zákonnosti nároku na dávku důchodového zabezpečení ve smyslu ustanovení § 250l a násl. o. s. ř. a § 121 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb. Protože přezkoumávaným rozhodnutím bylo rozhodováno jen o žádosti navrhovatelky o invalidní důchod, nikoli též o její žádosti o jeho úpravu jako jediného zdroje příjmů, nebyl soud prvního stupně oprávněn o tomto nároku navrhovatelky rozhodovat. Odvolání České správy sociálního zabezpečení je proto opodstatněné.

Odvolací soud však nesdílí názor odvolatele, že uvedený opravný prostředek je žádostí o úpravu invalidního důchodu jako jediného zdroje příjmu a jako takový měl být postoupen jemu k rozhodnutí. Uvedené podání navrhovatelky má všechny náležitosti návrhu na přezkoumání rozhodnutí upravené v ustanoveních § 42 odst. 3, § 79 odst. 1 a § 244 odst. 2 i § 246c o. s. ř., která byla v tomto přezkumném řízení použita v souvislosti s ustanovením § 250l odst. 1 o. s. ř.; bylo podáno v zákonné lhůtě od doručení napadeného rozhodnutí a bylo proto zahájeno přezkumné soudní řízení a soud byl povinen rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení věcně přezkoumat. Protože v řízení nebyla

provedeným dokazováním zpochybněna správnost rozhodnutí o nároku navrhovatelky na invalidní důchod a jeho výši a nestalo se tak ani v řízení odvolacím, odvolací soud podle ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil napadený rozsudek soudu prvního stupně tak, že přezkoumávané rozhodnutí jako věcně správné potvrdil. Pokud se navrhovatelka domnívá, že jí náleží zvýšení invalidního důchodu jako jediného zdroje příjmu, může požádat o tuto úpravu Českou správu sociálního zabezpečení a teprve po vydání tohoto rozhodnutí a po podání opravného prostředku navrhovatelkou proti němu může tento její nárok posoudit soud.